

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGEDI VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Október 10-től

Bővül a szegedi trolihálózat Az összeg: 94 millió

Somogyi Károlyné felvétele

Az SZKV dolgozói már a felsővezetékét tápláló áramvezető kábelt szerelik a Csongrádi sugárúton

Néhány évvel ezelőtt még általánosságban cikkeztünk a trolibusz-közlekedés előnyeiről, s lám, már a szegedi hálózat bővüléséről adhatunk hírt. A város tömegközlekedésében hamar kedvelté váltak a piros ZIU-9-esek, Újszeged és a Bartók Béla tér között, onnan pedig a Vidéig az utcakép megszokott tartozékai lettek az 5-ös és 5/A jelzésű trolibuszok. Egy hét múlva, pontosabban október tizedikétől, szombaton délelőtt fél tizenegyől az 5-ös trolik eddigi, Bartók Béla téri végállomásukat már csak megállóként használják majd, megteremtődtek ugyanis a vonal meghosszabbításának műszaki feltételei. S persze nem csupán azok, hiszen a 7,4 kilométer hosszú új felsővezeték kiépítésén sok más tényező is múlt, hogy a Nagykörúton, Csongrádi sugárúton trolibuszok járhatnak szombattól, egészen az Óthalmi úti végállomásig.

Egy évvel ezelőtt tehették meg az SZKV szakemberei az első előkészítő „lépéseket”, 1980 októberében kapta meg a vállalat az 5-ös vonal második szakaszához szükséges anyagi fedezetet. A MO-GÜRT közreműködésével az addigi kilenchez hét új szovjet járművet vásároltak. Akkor már — a tervezői és beruházói előrelátásnak köszönhetően — a Csongrádi sugárút és a Nagykörút rekonstrukciója javában folyt, meghozták úgy, hogy a közvilágítás oszlopait alkalmassá tették a troli felsővezetékének tartására is.

A Szegedi Közlekedési Vállalat szinte valamennyi részlege közreműködött az új szakasz műszaki és személyi feltételeinek megteremtésében. „Házon belül” oldották meg a kocsik ügyvezető pultszervizét, a 7,4 kilométer

hosszú felsővezeték, valamint a jelző- és hírközlőkábelek szerelését. A vezeték áramellátását — Magyarországon először — távvezérelt egyenirányító berendezéssel biztosítják, melyet az UVA-TERV szakemberei gondoltak ki, s a BKV dolgozói valósították meg. E megoldás előnye, hogy a viszonylag nagy távolság miatt nem a Zrínyi utcai áramellátásból kap energiát a felsővezeték — a kábeles továbbítás gazdaságosabb lenne —, hanem a Csongrádi sugárút és a Rózsa utca sarkára telepített egyenirányító állomásról, s ezt a Zrínyi utcából vezérik. Úton, járművön és vezetékén kívüli a troli vonalhoz, persze vezetők is kellenek: 19-en tették az SZKV házi tanfolyamán olyan vizsgát, amely trolibusz és villamos vezetésére is feljogosítja őket.

Október 10-től már összesen 16,2 kilométernyi trolivezetékhez kapazkodnak a piros és bordó kocsik. (Itt jegyezzük meg, hogy a kék színű, 6-ös jelzésű trolipótlóautóbuszok változatlan útvonalon járnak azután is!) Az SZKV Bartók Béla téri forgalmi irodája a jövőben talált tárgyak gyűjtőhelye lesz, bérletet és jegyeket is árulnak ott, csúcsidőben indítószolgálat működik majd, s információkat is adnak az érdeklődőknek. Az Óthalmi úti új végállomáson is lesz bérlet- és jegyárusítás, megindítószolgálat. A meghosszabbított 5-ös vonalon csúcsidőben 10 kocsi jár majd öt percnél, csúcson kívül pedig hat troli követi egymást 10 percenként — hajnali 4 óra 30 perc és éjjel 23 óra 20 perc között.

Mint arról lapunk olvasói kedden és pénteken rövid hírből tájékoztattuk, a bérletvásárláskor érdemes alaposabban informálódniuk az

utásoknak, október 11-től ugyanis a 80 és 80/A jelzésű autóbuszjáratok megszűnnek, szerepüket a trolibusz veszi át, a Volán pedig a rókusí lakótelep utasainak kedvező útvonalon, 83-as jelzéssel új járatot indít az Óthalmi úti és a Honvéd tér között. A szeptemberre váltott 80-as egyvonalas buszbérletek nem október 5-ig, hanem 10-én üzemzárásig lesznek érvényesek a 80 és a 80/A jelzésű járatokon.

P. K.

Sajtsztori

Az összeg: 94 millió

Hogyan is kezdődött? Talán a tejsajtprogrammal. Meg a profil megválasztásával, amiről utólag kiderült, hogy nem volt a legszerencsésebb. És hogy miről van szó? A tejiparról, pontosabban a Csongrád megyei Tejipari Vállalatról.

Először exportra

A hetvenes évekig viszonylag kevés tej volt Magyarországon, a termelés éppenhogy fedezte (az akkor még jóval kisebb) igényeket. A tejsajtprogram a termelés fellendítését tűzte ki célul, s a preferenciák eredményeként alaposan meg is nőtt a termelési kedv. A jóval több tej feldolgozásához pedig tejipari kapacitásra volt szükség. Csongrád megyében erre a célra több üzem is épült, például két tejporgyár, s évi 3 ezer tonna félkemény (trappista és óvári) sajt előállítására alkalmas üzemeket hozott létre a tejipar. A megyei tejipari vállalatnál azonban már az V. ötéves terv kezdetén úgy látták, más lehetőségek is vannak ebben a hazai nyersanyagforrásban. Például: meg kellene kísérelni betörni a világpiacra. Az elképzelés ellen legfőképpen csak annyi szólhatott, hogy a hazai tejipar egyetlen üzeme sem dolgozott ki-mondottan exportra, legfőképpen a főlösteget próbálták időnként elhelyezni, ahol lehetett.

Az ötletet azért tett követte. A vállalat vezetői megkeresték a Tejszaki Kutató Intézetet: tudnának-e javasolni valamilyen terméket, aminek helye lehetne a konvertibilis valutával fizető piacokon is. S megszületett a javaslat a krémféher sajtira, amit az intézet által kidolgozott technológiával kifogásztalan, a másutt megszokottnál jobb minőségben lehetne előállítani. A megyei tejipari vállalat vezetői vállalták a rizikót, s 1977-ben 40 millió hitelkérelemmel fordultak a bankhoz, s a kölcsönt meg is kapták. Ebből

született meg a kisteleki sajtüzem — korábbi profiljával már nem volt életképes —, amely a tejipar első, csakis exportra termelő gyára lett.

A bank nyolc hónapot adott arra a vállalatnak, hogy elvégezzék a kisteleki rekonstrukciót. Vállalták az igen nehéz feltételeket, beszerették a korszerű dán, angol és NSZK-gyártmányú berendezéseket, s az üzem határidőre termelni kezdett, először évente 1500 tonnás kapacitással. Alig telt el egy év, az új termék meghódította a piacot, amely egyre több sajtot igényelt. Gyors átszervezéssel ekkor évi 2000 tonnára növelték az üzem teljesítőképességét. Csak hogy ez is kevésnek bizonyult. Újabb hitelt kértek hát: 28 milliót. Összesen egy hónapra állították le Kisteleken a termelést, s a hitel fölhasználásával 3400 tonnára növelték az üzem kapacitását, a berendezések bővítésével s egy hűtőraktár építésével. Mindez már az idén történt.

Piac és vállalkozókedv

Igen ám, csak hogy az is kiderült, hogy a kereslet, meghozza a jól és konvertibilis valutában fizető kereslet ennél is nagyobb. Erdemes volt tehát fontolásra venni egy újabb vállalkozást is, mivel az exportot, a TERIMPEX 9-10 ezer tonnára becsülte a piac felvevőképességét. Közben a tejipari vállalatnál is fölbecsülték, hogy a 70-es években kialakult koncepció, amely a félkemény sajtok gyártását helyezte előtérbe, elavult, mivel a termékekből telített lett a piac. Így azután, még 1980-ban, a VI. ötéves terv előkészítése során egyeztetették elképzeléseiket a trószttal, megszerelve egyetértésüket, újabb, ezúttal 94 milliós hitelkérelmet nyújtottak be a bankhoz, s az új ötven tonnás kapacitás létrehozására. A kérelem sorsa nem-

régiben eldőlt: a Csongrád megyei Tejipari Vállalat megkapta a szükséges összeget.

Több vas a tűzben

Hogy mindez mit fog jelenteni? Például azt, hogy a vállalat a 70-es években előállított sajt mennyiségénél háromszor többet fog gyártani hamarosan. Hiszen a kisteleki 3400 tonnához a leendő makói üzem mintegy 5 ezer tonnával fog hozzájárulni. S az sem közömbös, hogy a jelenlegi makói üzem adottságaiból kiindulva a 94 milliós beruhásból mindössze kétfélmilliót költenek majd az épületek rendbehozására, átalakítására, a többi pénzt gépek, berendezések beszerzésére fordítják. Nyilván csakis így lehetséges, hogy betartsák a bank által a beruházás lebonyolítására megszabott 13 hónapos határidőt. Hiszen az üzemnek 1982. október 1-én el kell kezdenie a termelést.

Egy ilyen, viszonylag nagyobb beruházásnak immár nyilván kockázatai is vannak. Hiszen a piaci kereslet sem lehet teljes egészében kiszámítható, az pedig óriási luxus lenne, hogy az ilyen drága berendezések esetleg kihasználatlanul álljanak. Igaz, de az is luxus számba megy, ha egy keresett termékben nem vagyunk képesek eleget tenni a konvertibilis valutával fizető keresletnek. A vállalkozásba tehát mindenképpen bele kellett vágni — vallják a vállalat vezetői, legfőképpen érdemes egyszerre több vasat is tartani a tűzben. Így született meg a vállalat és a technológiát kidolgozó kutatóintézet közötti szerződés, amelynek alapján a megyei tejipari vállalat ki-zárólagos jogot szerzett a krémféher sajt előállítására. A technológiát csak akkor adhatják el másnak, ha a keresletnek a vállalat nem képes eleget tenni. A kutatóintézet viszont szerződésben vállalta, hogy piaci zavarok esetén új termékeket dolgoz ki a leendő makói üzem technológiája számára. Olyanokat, amelyeket a beszerzendő gépeken elő lehet állítani, bel- és külföldön egyaránt értékesíteni.

Még valamit. A biztonságos termeléshez alapanyagra is szükség van, a kifogástalan minőséghez pedig az átlagosnál jobb, első osztályú tejet kell kapnia a vállalatnak. Nos, Csongrád megyében az egy ténhén jutó tejhozam öt év alatt ezer literrel nőtt. Ez már biztos alap arra, hogy hazai nyersanyagból jó exportcikket állíthassanak elő. Emellett a tejipari vállalat már megkezdte a tárgyalásokat a makói járás tejtérmelő gazdaságaival, hogyan biztosíthatnák a szükséges, kifogástalan minőségű tejet. (Ebben nyilván segítségükre lesz az is, hogy 1983-tól kezdve a tej felvásárlási árát a minőség szerint differenciálják majd.)

Sajtsztori — írta a címsorban, pedig az értelmes vállalkozókedv, a megalapozott kockázatvállalási hajlandóság sztoriját is emlegethetünk volna. Remélhetőleg sikerült hoznak e sokszorosan hiányolt tulajdonságok.

Sz. L.

Az MTESZ küldöttközgyűlése

Harminckét taggyűlés és 22 területi szervezet mintegy 170 ezer műszaki, terméstudományos és agrárszakember tagjának képviselőit 700 küldött részvételében 700 küldött részvételében szombaton tartotta XIII. küldöttközgyűlését a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége a XIII. kerületi pártbizottság székházában. A tanácskozáson részt vett Lázár György, a Minisztertanács elnöke, Aczél György miniszterelnök-helyettes, a Politikai Bizottság tagjai. Ott volt az MSZMP Központi Bizottsága, az Elnöki Tanács és a kormány, valamint a társadalmi szervezetek több képviselője.

A küldöttközgyűlés résztvevőit és a vendégeket Ajtai Miklós, az MTESZ társelnöke köszöntötte. Kiemelte, hogy a szakmai értelmiségnek alapvető szerepe van népgazdaságunk további fejlődésében, ami az eddigienél

is felelősségteljesebb munkát követel tőlük és a szövetség-től egyaránt.

A munkabizottságok megválasztása után Tóth János főtájtár fűzött kiegészítést az elnökség írásos jelentéséhez. Utalt arra, hogy az MTESZ és a taggyűlések egész országot behálózó tevékenysége az elmúlt négy évben tovább fejlődött. Folytatódott a területi szervek kiépítése, bővültek a megyei, városi, egyesületi csoportok, de az üzemi szervezésében, illetve működésében nem történt lényeges előbbre lépés. Az MTESZ-szervezetek sokrétű munkájából kiemelte a szakmai tájékoztatásban és a továbbképzésben elért sikereket is. Négy év alatt 76 ezer tanácskozási és szakmai tanfolyamot tartottak, amelyeken csaknem 3 millióan vettek részt. Az MTESZ szakemberei állást foglaltak minden fontos gazdasági és tudománypolitikai kérdésben.

A szövetség igyekezett rugalmasan alkalmazkodni a változó körülményekhez. Eredményeket ért el a szellemi tartalékok feltárá-sában és hasznosításában, a szakmai értelmiség megbecsülésének erősítésében, bár ez utóbbi esetében igen sok még a tennivaló. A szövetség és az egyesületek munkájának tartalma és módszere igazodott az új feladatokhoz.

A főtájtár kifejtette, hogy szükségessé vált a műszaki egyetemi oktatás, az üzemmérnöki és technikusképzés reformja. Tévesnek minősítette azokat az állításokat, amelyek szerint nálunk „mérnökültermelés” van. A valóságban ugyanis párhuzamosan jelentkezik a mérnökhiány és a mérnökfelesleg — ennek oka pedig az, hogy a vállalatok nem elég hatékonyan foglalkoztatják a műszakiakat.

(Folytatás a 2. oldalon.)